

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MUZIKOS PEDAGOGIKOS IR VIZUALIŲJŲ MENŲ KATEDRA

Valentas Taučius

MAGISTRO BAIGIAMASIS PROJEKTAS

“MIESTO STUDIJA“

(Kūrybinių darbų kolekcija)

Vadovas: prof. Ričardas Garbačiauskas

Recenzentas: prof. Vaidotas Janulis

Šiauliai

2018 m.

SIAULIAI UNIVERSITY
DEPARTMENT OF MUSIC PEDAGOGY AND VISUAL ARTS

Valentas Taučius
MASTER OF FINE ARTS PROJECT
„CITY STUDY“
(Collection of works)

Research adviser: prof. Ričardas Garbačiauskas

Reviewer: prof. Vaidotas Janulis

Šiauliai

2018

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MUZIKOS PEDAGOGIKOS IR VIZUALIŲJŲ MENŲ KATEDRA

Valentas Taučius

MAGISTRO BAIGIAMASIS PROJEKTAS

„MIESTO STUDIJA“

(Kūrybinių darbų kolekcija)

Vadovas: prof. Ričardas Garbačiauskas

Recenzentas: prof. Vaidotas Janulis

Teigiu, kad magistro darbas, kurį teikiu dailės studijų krypties magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas.

(Studento parašas)

Šiauliai

2018 m.

TURINYS

I.	Summary.....	4
II.	Santrauka.....	5
III.	Įvadas.....	6
IV.	Kolekcijos koncepcija ir temos analizė.....	7
V.	Apleistos miesto erdvės visuomenės akimis.....	9
VI.	Miesto studijos panašių analogų analizė.....	10
VII.	Meninio tyrimo analizė.....	16
VIII.	Kūrybinių darbų realizavimas.....	23
IX.	Darbo eiga.....	24
X.	Kolekcijos analizė.....	26
XI.	Išvados.....	27
XII.	Literatūra.....	28
XIII.	Priedai.....	30
	1. Tekstūros.....	31
	2. Darbo eiga.....	32
	3. Naudotos fotografijos.....	35
	4. Darbų kolekcija.....	39
	5. Kiti darbai.....	49
XIV.	Kompaktinis diskas.....	50

I. SUMMARY

Collection of ten digital photographs „City study“ main objective is to transform city of Šiauliai into a dark, depressive, atmospheric images of city by using and mixing digital photography and graphics editor software. The analysis of art research main goal is to understand the basics of city study, the link between photography and painting. Master`s thesis is based on well known artists like Rimgaudas Maleckas, Rimaldas Vikšraitis, Aleksandras Ostašnekovas, Matt Lombard and Ben Templesmith which artworks are used as analogues. Also you can find information about work process, colour research and collection analysis.

II. SANTRAUKA

Kūrybos darbų kolekcijos tema „Miesto studija“. Šių darbų pagrindinis uždavinys yra perteikti Šiaulių miestą, suteikti jam niūrią atmosferą, naudojant skaitmeninę fotografiją ir kompiuterines programas sukurti melancholiškus miesto atvaizdus. Darbo apraše taip pat yra analizuojama kas yra miesto studija, jos būdingi bruožai, fotografijos ir tapybos pagrindiniai aspektai. Pateikiami fotografų Rimgaudo Malecko, Rimaldo Vikšraičio, Aleksandro Ostašnekovo, Matt Lombard ir Ben Templesmith darbų analogai, atspindintys miesto tematiką. Aprašomas darbo realizavimo procesas, idėjos paieška, skaitmeninio spalvinimo analizavimas, darbo proceso analizė ir apibendrinimas.

III. ĮVADAS

Temos aktualumas. Miesto erdvės - greitai besikeičiančios vietos, kurios laikui bėgant gimsta, miršta ir vėl atgimsta naujam gyvenimui, pakeisdamos savo pavidalą, mastą. Analizuoti miesto egzistenciją – man aktuali tema. Siekiau žinomų fotomenininkų, tapytojų darbus palyginti fotografijos ir tapybos pagrindinius aspektus. Darbo pagrindinis tikslas suteikti miestui neigiamą emociją, mirties nuojautą, bei niūrumo iliuziją.

Darbo objektas. Miesto peizažų analizė, jų vaizdinės medžiagos analizė ir pritaikymas darbų kolekcijoje.

Darbo tikslas. Išanalizuoti tekstinę medžiagą apie tapybos įtaką fotografijai, abiejų technikų jungimas bandant sukurti meno kūrinius.

Hipotezė. Miesto erdvių, peizažų fotografija ir tapyba įtakojo dailininkus kurti ir atrasti fotografijos ir tapybos jungčių.

Darbo uždaviniai.

- Aptarti fotografijos istoriją, miesto peizažų atsiradimą ir tolimesnę jos raidą, išanalizuoti tapybos įtaką jungiant ją su fotografija.
- Išanalizuoti miesto studijos temos analogus.

Darbo struktūra. Magistro darbo aprašą sudaro įvadas, teorinė dalis, kurioje aptariama fotografijos istorija, miesto peizažų atsiradimas, jos sąsaja su tapyba, priežastys, kurios privertė ieškoti naujo rezultato. Kūrybinių darbų analogų analizė, aptariamos Šiaulių miesto erdvės. Teorinė dalis baigiama išvadomis ir priedais.

IV. KOLEKCIJOS KONCEPCIJA IR TEMOS ANALIZĖ

Miesto erdvės, tai tikrasis miesto veidas, jo tapatumas, tai kas miestus skiria vieną nuo kito, suteikia gyvybės, pabrėžia bendruomenės kūrybiškumą ir urbanistinį gyvenimo būdą. Antropologas Maxim A. Kudryashov įvardino tris pagrindines priežastis, kurios lemia gyvenamųjų vietų palikimą: „(1) karo veiksmai, (2) gamtinės ir ekologinės nelaimės, (3) pablogėjusios ekonominės sąlygos, kurios palaiko miesto egzistavimą. Kartais žmonės sugrįžta į apleistas miesto erdves, todėl miestas gali mirti ir atgimti dar kartą. Analogas tarp miesto (socialios organizacijos) ir gyvo organizmo („gyvybės formos“) buvo aptariamas jau nuo aštoniolikto amžiaus“¹. Miestas buvo laikomas kaip didžiulis gyvas organizmas su organais, kuris neatsispirtų ligoms ir neišvengiamai mirčiai, kuri paliktų kaip negyvą kūną po visko. Antropologas Liucijus Dringelis teigia, jog: „pastaraisiais dešimtmečiais pasaulyje gana intensyviai vyksta globalizacijos ir integracijos procesai, kurie suartina tautas, jų kultūras, tačiau kartu palaipsniui nyksta tautų tapatumas, prarandamas tautinis identitetas. Šis procesas paliečia daugelį sričių, tačiau ypač didelę įtaką turi šalies miestų, miestelių ir kaimų būklei, jų demografijai, urbanistikai, architektūrai, kraštovaizdžiui, kurie tam tikru mastu palaipsniui praranda savo vizualinį estetinį identitetą, savitumą.“² Bemaž didžioji dauguma išsivysčiusio pasaulio miestų sprendžia su industriniu palikimu susijusias problemas. 7-ajame dešimtmetyje prasidėjusi miestų gaivinimo banga (angl. urban renewal) atkreipė dėmesį į būtinybę stiprinti viešąjį sektorių, o 1980-aisiais Europos planavimo praktika pasikeitė radikaliai, nes didėjo socialinės ir ekonominės problemos, kurias kėlė miestuose besiplečiančios dykros ir gyventojų migracija į užmiesčio teritorijas. Pradėta siekti visapusiškai pagrįstų planavimo principų. Tuščias miesto „skyles“ imta lopyti muziejais, teatrais, parodų salėmis, administraciniais ir sporto pastatais, oro uostais ir prekybos centrais.“³ Jacques Derrida paminėjo, tai savo apraše: „struktūrų reljefas ir dizainas yra labiau aiškesnis, kai gyvoji prasmės energija yra neutralizuota. Kitaip tariant, kai apleisto miesto architektūra yra sunaikinta kokios nors gamtinės katastrofos. Miestas tampa apleistas, tiesiog paliktas, jis tampa kultūrinio tuštumo objektas. Šitokio tuštumo pasekmės blokuoja erdvės grįžimą į natūraliąją stadiją.“⁴ Remiantis Maxim A. Kudryashov, galima daryti išvadą, jog miesto erdvių kitimas priklauso, ne tik nuo pačių žmonių, bet ir didelę įtaką daro gamtinės ir ekologinės nelaimės, kurios lemia miestų tuštėjimą. Anot Liucijaus Dringelio,

miestų kitimą įtakoja pačių tautų nykimas, žmonių migracija į didesnius miestus. Prie viso to dar prisideda ir seniau veikusios gamyklos, kurios dabar yra uždarytos ir apleistos, dėl nykstančių žmonių skaičiaus šalyje ir darbo vietų.

---

¹ Maxim A. Kudryashov „Urban Abandonments: An Anthropological View“, p. 2, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. Prieiga internete:
https://www.hse.ru/data/2012/02/03/1262831107/Kudryashov_-_Urban_Abandonments.pdf.

² Liucijus Dringelis „Lietuvos miestai, miesteliai ir kaimai: jų urbanistinių ir demografinių pokyčių įtaka šalies kraštovaizdžio erdvinės struktūros savitumui“, p. 1, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. Prieiga internete:
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3846/20297955.2013.869884?journalCode=tpa20>

³ Maxim A. Kudryashov „Urban Abandonments: An Anthropological View“, p. 2, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. Prieiga internete:
https://www.hse.ru/data/2012/02/03/1262831107/Kudryashov_-_Urban_Abandonments.pdf

⁴ Maxim A. Kudryashov „Urban Abandonments: An Anthropological View“, p. 2 [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.]. Prieiga internete:
https://www.hse.ru/data/2012/02/03/1262831107/Kudryashov_-_Urban_Abandonments.pdf

V. Apleistos miesto erdvės visuomenės akimis

Į kai kurias apleistas miesto erdves daugumai žmonių yra sunku patekti. Bet vienintelis būdas gauti informacijos apie šitokias vietas yra nuotraukos, kurios padarytos asmenų save vadinančiais „ieškotojais“ (angl. stalkers), kurie infiltruojasi į objektą. Dažnai jų nuotraukos yra vienintelė priežastis, dėl kurių jie lankosi tokiose vietose. Autoriai dažnai naudoja stiprų spalvų mišinį savo nuotraukose, pavyzdžiui nuotraukai suteikiama tamsiai raudonos ir rudos spalvos mišinys, kuris suteikia tamsią, nykią atmosferą. Visose apleistų erdvių nuotraukose yra jaučiama baimė, bet žvelgiant iš kitos perspektyvos yra nemažai gamtos tokiose vietose (augalų, medžių augimas pastatų viduje). Apleistos miesto erdvės dažnai tampa „žaidimų aikštelė“ meniniam savęs išreiškimui, dirbtuvės skirtos meninei veiklai. Apleistos miesto vietos taip pat buvo naudojamos filmo „Kristian Levring’s The King is Alive (2000)“.

SCHÖNLE, A. savo knygoje „Architecture of Oblivion: Ruins and Historical Consciousness in Modern Russia“ rašė: „miesto griuvėsiai yra miesto mirtis, tai lavonas, kuris yra naudojamas- kaip ir gyvūno negyvas kūnas, kuris tampa gėlių trąšomis, taip ir miestas, kurio ekonomika žlunga, jis tampa po truputi apleistas ir jo erdvės tampa meno šventyklomis.“⁵. Solnit R, knygoje „A Field Guide to Getting Lost“ teigia, jog: „Apleistos miesto erdvės masiškai paveikia sąmonę. Sujungdamas pankų judėjimo estetiką su apleistomis erdvėmis: purvinos, pilnos užrašų, suplėšytų rūbų, sienos, kurios padengtos grafiti.“⁶. Aiškiai žinome, jog apleisti pastatai, apleistos miesto erdvės, neskaitant to, jog jos yra įvardinamos, kaip negatyvus ženklas visuomenėje. Jie gali paveikti ir sukurti visuomenės rėmus. Jie tampa meno išraiškos objektais. Taip pat tampa bendruomene. Vietos, kurios apibūdinamos kaip šiukšlynas. Bet žiūrint iš kitos pusės, tokios vietos atgimsta iš naujo prisidėjus menui. Jane Jacobs, savo darbe „The Death and Life of Great American Cities“ teigia, jog apleisti pastatai ir erdvės gali suteikti piniginės pagalbos miestui, t.y. jie pritraukia menininkus, pigių kavinių savininkus, turistus.“⁷. Apibendrinant, galima teigti, jog apleistos miesto erdvės gali būti naudojamos kaip ir visuomenės traukos objektu. Tušti nenaudojami pastatai gali būti paversti į kavines, meno centrus.

---

^{5,6,7} Maxim A. Kudryashov „Urban Abandonments: An Anthropological View“, p. 5-6, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.], Prieiga internete: <https://www.hse.ru/data/2012/02/03/1262831107/Kudryashov - Urban Abandonments.pdf>

VI. Miesto studijai panašių analogų analizė

Analogai pasirinkti labiau pristatyti kūrinius negu autorius. Renkantis fotografijų stilių, ieškojau panašių foto menininkų, kurie perteikė miesto emociją, fotografavo pastatų architektūrines detales. Tarkim Aleksandras Ostašnekovas savo fotografijų albume „mano miestas“ puikiai perteikė miesto nuotaiką, suteikė mistikos, mirties nuojautą. Rimgaudaus Maleckas savo knygoje „Fotografika“ jungia grafikos ir fotografijos elementus. Aleksandras Ostašenkas apibūdina miesto fotografijas: „Miestas yra gamtos faktas, kaip urvas, skumbrių guotas ar skruzdėlynas. Bet jis taip pat sąmoningas meno kūrinys, o jo bendruomeninėje struktūroje yra daug paprastesnių ir asmeniškesnių meno formų.“⁸. Fotomenininkas Aleksandras nori pasakyti, jog miesto aplinka yra didžiulis meno objektas, kuris pilnas neįtikėtinų meno formų, t.y. gatvės, namai, žmonės. „Ostašnekovas eina fotografuoti miesto tada, kai jis skendi rūke. Šis paprastas gamtos reiškinytis nėra tik būdas apibendrinti miesto kontūrus, kad jie taptų labiau paveiksliški nei tikroviški ir fotografiški. Rūkas ne tik minkština, bet ir paslepia atsitiktinius kasdienybės pėdsakus, faktūras, kurios provokuotų studijuoti miesto fiziką, ženklus, kurie siūlytų istorines, nacionalinės reikšmės.“⁹. Tokios atmosferinės nuotaikos siekiau fotografuodamas ir montuodamas nuotraukas „photoshop“ programoje. Bene ryškiausias R. Malecko kūrybos braižo akcentas- tai grafikos kūrinius primenantys kontrastingi atvaizdai. Juodomis ir baltomis plokštumomis padalintose fotografijose mažai telieka pilkos spalvos pustonių, o kartais jie visiškai išnyksta, leisdami žvelgti tiesiai į „nuogų“ formų santykius, neprisidengus toninės gradacijos. Kai kuriuose savo darbuose R. Maleckas neatpažįstamai transformuoja nuotraukose užfiksuotus tikrovės fragmentus, paversdamas juos abstrakčiais vaizdiniais. Realybė kūrinuose atrodo neįprastai net ir tada, kai neatskleidžia savo metafizinio matmens- kartais keistus tikrovės fragmentų derinius menininkas atranda pačioje kasdieniškiausioje aplinkoje. Kai kuriuose jo darbuose simbolinius vaizdinius pakeičia reklaminės afišos- jų antraštės susipina į apibrėžtos reikšmės neturintį tekstų audinį ar tampa savotišku grafiniu elementu, papildančiu bendrą kūrinio kompoziciją.

---

⁸ Aleksandras Ostašnekovas „Mano miestas“, p. 10, Šiaulių nevyriausybinių organizacijų konfederacija, Šiauliai 2006 m.

⁹ Aleksandras Ostašnekovas „Mano miestas“, p. 13, Šiaulių nevyriausybinių organizacijų konfederacija, Šiauliai 2006 m.

Taigi analizuojant R. Malecko kūrybą formalistiniu, bei estetiniu požiūriu, galima išskirti dvi pagrindines kūrybinių grupes- vieniems būdingi formos eksperimentai, o kiti- daugiau stilizuoti, subjektyvūs. Aušrinė Lekenčinskaitė teigia: „Vienas iš pagrindinių estetikos požymių- elegantiška, išbalansuota kompozicija, kuri, mano manymu, gal yra svarbiausia išraiškos forma darbuose.“¹⁰. Vytauto Pletkaus fotografijose rodomi niekam nebepriklausantys pastatai, keistoki urbanistiniai ženklai, beveik siurrealistiniai objektai, tarsi ir nebeatstovauja šiandienos, bet vis dar yra čia ir visiškai arti mūsų, kad ir kaip mes juos stengtumėmės nurašyti praeičiai. Agnė Narušytė teigia, jog: „Kai pirmą kartą pamačiau Vytauto Pletkaus fotografijas, nustebino jų ypatinga laikysena- tai, kad pažįstamą lietuviškos fotografijos peizažą jis taip nuosekliai padengė kartėliu. Tarsi žiūrėdamas į tą pačią (kaip mano) tikrovę, matytų, jog ji jau iš karto sugriuvusi, jog vaizdingosios pievos yra tik priedanga, iliuzijos kilimas ant rėkiančios skylės iš kurios tegali išdygti apanglėję betoniniai stulpai ir surūdiję gelžgaliai.“¹¹. Į šiandieninę tikrovę V. Pletkus žvelgia tarsi iš kažkada išgyventos, bet dabar jau tik menamos praeities. Todėl dabartis jo kūryboje įgyja subjektyvų vaizdinį, nusėtą praeities reliktais, susijusiais su įvairiais istorijos laikotarpiais ir kontekstais. V. Pletkaus fotografijose galima išvysti buvusių tarybinių fermų griuvėsius, apleistą raketinės bazės starto aikštelę, tarybinių laikų paminklą ar ant sienos išpieštą svastiką. Praradę savo pirminę paskirtį bei funkcionalumą, buvę galios simboliai apnuogina tik šiurkščią materiją ir savo egzistavimo beprasmybę. Tą patį išduoda ir nusidėvėję kasdienybės objektai: senas autobusas, yrančios sūpynės ar parduodami namai. „V. Pletkaus fotografijose praeitis atrodo dar nepraėjusi, nes jos paliktos tuštumos neužpildė nei prasminga dabartis, nei ateities lūkesčiai. Fotografas atskleidžia ne tik žmonių apleistų vietovių, bet ir prasmės netekusios egzistencijos tuštumą.“¹²

---

¹⁰R. Maleckas „, Fotografika“, p. 10, Arx Baltica, 2008 m.

^{11, 12} V. Pletkus, Straipsnis iš „Parodoje – fotografijos iš nepraėjusios praeities“, „Kauno diena“, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15d.], internetinė prieiga: <http://kauno.diena.lt/naujienos/klaipe/menas-ir-pramogos/parodoje-fotografijos-nepraejusios-praeities-798672>

Aleksandras Ostašnekovas, „Miestas nesibaigia kapinėmis“. Fotografija. 2005.¹³

Aleksandras Ostašnekovas, „Prisiminimų kiemas“. Fotografija. 2004.¹⁴

---

¹³ Aleksandras Ostašnekovas, „Miestas nesibaigia kapinėmis“, fotografija, „Mano miestas“, Šiauliai, 2006 m. [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.].

¹⁴ Aleksandras Ostašnekovas, „Prisiminimų kiemas“, fotografija, „Mano miestas“, Šiauliai, 2006 m. [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.].

Vytautas Pletkus, „Musninkų miestelio stulpai“. 2009.¹⁵

Vytautas Pletkus, „Tuščia sodyba Šakių kaime“. 2009.¹⁶

---

¹⁵ Vytautas Pletkus, „Musninkų miestelio stulpai“, fotografija, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.], prieiga internete: <http://www.kkcc.lt/lt/events/parodu-rumu-organizuojami-renginiai/2017-1/vytauto-pletkaus-fotografiju-paroda-is-nepraejusios-praeities/>

¹⁶ Vytautas Pletkus, „Tuščia sodyba Šakių kaime“, fotografija, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.], prieiga internete: <http://www.kamane.lt/Naujienos/2015-metai/Vasaris/Fotografija/Fotomenininko-Vytauto-Pletkaus-albumo-Tustejimas-pristatymas>

Išsirinkęs fotografijos fotografijos stilių, pradėjau ieškoti dailininkų, kurie kūrė pritaikydami fotografijos, kompiuterinio koliažo ir tapybos elementus, sujungdami juo į bendrą visumą. Vienas tokių dailininkų yra Matt Lombard. Šį dailininką pasirinkau dėl jo darbų, kurie yra vartai į pasaulį beprotybės akimis. Tai priartina mus prie paralelinės visatos, kuri atrodo surrealistinė ir nutolusi, bet jaučiasi per daug arti, jog jaustumėmės patogiai. „Matt Lombard apibūdinamas geriausiu, dėl to, jog koks svarbus mums yra atpirkimas. Kol matome tamsų dangų, plačius horizontus ir degančius žmones, tol nerasime vilties. Vis tiek nebūtų tam vietos pragare“¹⁷. Jo vienas iš žinomiausių darbų kolekcijų yra „Dementia“, 2013 m.¹⁸. „Per paskutinius metus aš sutelkiau dėmesį į savo „Dementia“ kolekciją. Tai yra žmonių portretai įvairiose būsenose, t. y. sutrikimas, skausmas ir pyktis. Aš esu sukūręs virš 30 skirtingų iliustracijų. Tos iliustracijos yra mano atvaizdas ir emocijos išgyvenant netektį, depresiją.“¹⁹. Dar vienas amerikiečių dailininkas, kuris turėjo įtakos kuriant magistro darbą yra Ben Templesmith. Jo kūrybos technika man yra įkvėpianti tuo, jog jis naudoja tekstūras, fotografiją ir tapybą. Kaip kūrėjas, jo žinomiausi darbai yra „30 days of night“ ir „Fell“²⁰.

Matt Lombard. „Dementia XI“. 2013 m.

Matt Lombard. „Dementia XXXII“. 2015 m.

¹⁸ Matt Lombard, „Dementia“ fotomontažas, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.]. Prieiga internete: <http://www.theunscene.org/matt-lombard/>

¹⁹ Matt Lombard, Biography, 2014 m. [interaktyvus], [versta darbo autoriaus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.]. Prieiga internete: <http://www.mattlombard.com/bio.htm>.

Ben Templesmith, „Fell“, fotografija, akrilas. 2008 m.

²⁰Ben Templesmith, „Fell“, photography, acrylics, 2008. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.], prieiga internete: <http://bentemplesmith.blogspot.lt/2009/>

VII. Meninio tyrimo analizė

Meninio tyrimo tikslas- palyginti Lietuvos XIX – XX a. ir Europos fotografijos bruožus, tendencijas, istorijos naratyvas kuriamas nuolat keičiant perspektyvą – nuo pačių apibendrinimų pereinant prie detalios vieno pavyzdžio (autoriaus, kūrinio, įvykio) analizės. Pramonės revoliucija ne tik paskatino miestų augimą ir vartotojų augimą visuomenės formavimasi, bet ir paveikė žmonių santykį su vaizdais. Daiktus gamino nebe amatininkai, o mašinos ir fabrikuose prie konvejerių visą dieną praleidžiantys anoniminiai darbininkai, buvo naudojami chemijos ir fizikos mokslo atradimais, įdarbinta garo ir vandens jėga, tad padaugėjo pigesnių prekių, jų jau galėjo įsigyti ne tik turtingųjų sluoksnis. Natūraliai kilo klausima: kodėl panašiai negalėtų būti gaminami vaizdai? Juo labiau, kad vis daugiau buvo spausdinama knygų, kuriomis reikėjo žymių meno kūrinių reprodukcijų. Menininkai pradėjo eksperimentuoti su cheminėmis medžiagomis ieškodami būdo, kaip mechaniškai dauginti vaizdus. Dabar, kai skaitmeniniai vaizdai kuriami ir gaunami taip lengvai, sunku net įsivaizduoti tą lėtą fotografijos gimimą ir žmonių nuostabą pamačius, kaip veidai ir peizažai atsiranda patys, be dailininko įsikišimo. Atsiradus fotografijai, pasaulyje buvo atrasti pirmieji kraštovaizdžiai. „1839 m. pats fotografijos išradėjas Louis Jacques`as Mandé Daguerre`as dagerotipine²¹ kamera užfiksavo Paryžių – bulvaras, kuriuo vaikščiodavo daugybė žmonių, tuščias, tėra tik batų nusivalyti sustojusi vyriškio figūrėlė, nes ekspozicija buvo per ilga, kad būtų galima fotografuoti judėjimą.“. Negatyvo – pozityvo išradėjas Williamas Henry Foxas Talbotas savo knygai „The Pencil of Nature“ rinko Paryžiaus ir Londono architektūros pavyzdžius, tad niekaip negalėjo išvengti kasdienybės ženklų – tvorų, vežimų, skelbimų stulpų, bei perspektyvos patirties. Lietuvoje pirmieji fotografiniai miesto peizažai atsirado 1860 m. - fotografuoti Vilnių pradėjo Abdonas Korzonas. Originaliose atspauduose ir pagal juos atliktuose raižiniuose spausdintuose savaitraštyje „Tygodnik ilustrowany“ ir Adamo Honorijaus Kirkoro išleistame vadove po Vilnių.

---

²¹Camera obscura: Lietuvos fotografijos istorija 1839-1945, M. Matulytė (2016), Vilniaus dailės akademijos leidykla. 86 p.

Alebertas Swieykowskis miestą fotografavo 1861 – 1865 metais. Kadangi dirbo sauso kolodijaus technologija ir praktiškesne technika, fotografas lengviau pasiekdavo ne tik miesto centrą, bet ir jo priemiesčius. A. Swieykowskio fotografijose – pagrindiniai miesto sakraliniai objektai: katedra, Šv. Onos bažnyčia, Aušros Vartų koplyčia, tik pastatyta geležinkelio stotis. Pirmąjį miesto fotografijų rinkinį A. Swieykowskis sudarė iš 32 darbų ir pavadino „Vilniaus albumu“²³. Korzono ir A. Swieykowskio miestovaizdžius nesunku įrašyti į to meto Europos tapyboje jau susiformavusias miesto vaizdavimo tradicijas, kurias netruko perimti ir fotografija. Anot Grahamo Clarke: „Kurdami miesto vaizdus XIX a. fotografai orientavosi į du kontekstus: tapybinio peizažo ir reikšmingų miesto objektų vaizdų kolekcionavimo. Todėl fotografuojamos miestų panoramos kaip peizažai ir lygiagrečiai registruojami architektūriniai miesto simboliai“²⁴. Fotografų svarbiausi miesto architektūros objektai tai yra tie patys, kurių vaizdais miestas ir dabar pristatomas turistams. Tačiau judviejų pasirinkimą, ką ir kaip fotografuoti, veikė XIX a. Europos miestų kaitos, kurioje dalyvavo fotografija, kontekstas. Kita vaizdų kategorija – miesto panoramos, kurias fotografuojant, kaip minėta, dažniausiai vadovautasi peizažo tapybos konvencijomis. Fotografija buvo išrasta tuo metu, kai tapyboje išryškėjo posūkis į realizmą, kuris pasireiškė dėmesiu detalėm, o šis jungėsi su XVIII a. susiformavusi romantine vaizdingumo estetika ir naujas laike kintančios šviesos tyrinėjimais. Vaizdingas peizažas gamtos pavyzdžiu turėjo kelti nuostabą, suspenduoti visus sielos judesius ir priartinti prie begalybės per šiuos du priešingus galingus jausmus – pažadą patenkinti grožio geismą ir numalšinti nebūties siaubą. Vilniaus panoramose labiausiai išryškėja J. Czechowicziaus estetiškos nuostatos ir orientavimasis į Europos fotografijos meno kontekstą. Nuo pat išradimo fotografija pretendavo į meno statusą, tačiau 1851 m. Londone vykusioje didžiojoje parodoje ji pateko į filosofinių instrumentų kategoriją. Taigi fotografija vis dar buvo kažkas tarp meno ir mokslo, vis dar buvo neaišku, kada ji tampa menu, nes atrodė, kad ištikimai kopijuojama gamtą, ji nepalieka vietos autoriaus raiškai ir moraliniams idealams.

---

²³ Vienintelis žinomas visas rinkinys saugomas Valstybės istorijos muziejuje (Maskva, Rusija)

²⁴ Graham Clarke, „The Photograph“, Oxford: Oxford University Press, 1977, p.77.

Anot Michelio Frizot, „jau pats terminas „etudes“ yra nuoroda į tapytojų eskizus, tačiau net tarnaudama tapybai fotografija formavo savo estetiką, o ši veikė tapybą- daug kas nufotografuota anksčiau, nei tapytojai pasitraukė į Barbizoną ieškoti natūralaus, paveikslinės estetikos nepaliesto peizažo.“²⁵. Taigi fotografija jiems parodė raiškos galimybes. Miesto peizažai yra meno išraiška kur pabrėžia miesto aspektus. Jie apima tokius medijumus kaip tapyba, piešimas ir fotografija. Peizažai yra suskirstyti pagal miestų arba kaimų scenas, kurios yra mažiau urbanistinės. Jos apima daugumą miesto aspektų, kaip pastatus, parkus, miesto gatves. XVIII amžiuje miesto peizažai tapo populiarūs daugumoje Europos tautų, ypač Italijos mieste Venecijoje. XIX amžiaus pabaigoje impresionizmo atstovai eksperimentavo su naujais technikos būdais, kurie padėtų parodyti miesto vaizdus. Miesto peizažų žanras buvo atmestas XIX amžiaus, nes abstraktusis ir modernusis menas užėmė pagrindinę vietą. Net tada modernizmo dailininkai tęsė bandymus atvaizduoti miestus savo darbuose. Tik keletas tapytojų kaip Edward Hopper²⁶ vis dar bandė pridėti miesto peizažų elementus į savo darbus. Dar keletas šiuolaikinių dailininkų telkė dėmesį į miestą, kaip jų darbų įkvėpimo šaltinį. Stephen Wilthshire yra žinomas miesto vaizdų panoramomis, Yvonne Jacquette taip pat prisidėjo prie vietovių peizažų. „Miesto peizažų žanras buvo pamėgtas daugumos to meto tapytojų kaip Alfred Sisley, James McNeill Whistler, Childe Hassam, Giovanni Canaletto ir John Atkinson Grimshaw. Darbartiniuose meno muziejuose yra pakabinti žinomiausi miesto peizažų žanro darbai: „City by the Sea.1335 m. Ambrogio Lorenzetti“, „Paris Street, Rainy Day“, 1877 m. Gustave Caillbotte“, „Moscow“ 1911 m. Mikhail Belyaevsky.

---

²⁵Camera obscura: Lietuvos fotografijos istorija 1839-1945, M. Matulytė (2016), Vilniaus dailės akademijos leidykla. 87 p.

²⁶Edward Hopper – realizmo tapybos atstovas. Labiausiai žinomas dėl aliejinės tapybos, akvarelės ir spaudos

Nuo fotografijos išradimo 1837 m. fotografija ir tapyba turėjo šaltų ir šiltų santykių. Dar prieš 1837 m. menininko David Hockney, pristatyta lęšių pagrindu sukurta piešimo priemonė- fotoaparatas „LUCIDA“, „CAMERA OBSCURA“, tai ką mes dabar vadiname binokuliarine vizija tapytojams. Tačiau didžiausi santykių aspektai po 1837 m. vis dar yra labai susiję, pvz.: Edgar Degas fotografijų apribojimų įtraukimas į jo paveikslus. Vėliau fotografai išmoks animuoti savo atvaizdus, imituodami „Degano“ įprotį dalytis savo vaizdais su įrašais ir stulpeliais. 20-ojo amžiaus eigoje Edouard Vuillard, Pierre Bonnard ir Gustave Caillebotte visi buvo tapyti iš fotografijos eskizų. Dar vienas aktyvus keitimosi periodas įvyko 1950-aisiais metais, tarp Amerikos abstrakčiųjų impresionistų dailininkų, tokių kaip Franz Klein, Robert Motherwell ir fotografų Aaron Siskind ir Minor White, kurie įgavo abstrakcijas iš tapytojų. Per pastaruosius du dešimtmečius fotografinis atvaizdas beveik baigė išnykti. Kaip meno forma, ji yra jungiama su kitomis žiniasklaidos priemonėmis, visiškai transformuojant į kitą terpę. Bet fotografija neištrūko iš kitos savo „ribos“ – diskusijos apie tai, jog fotografija tėra tik įrankis kurti nuotraukoms, ir tai, jog tai dar nevisiškai suprasta kultūrinė kalba. Daugelis dailininkų šį akivaizdų apribojimą pavertė savo pranašumu ir išvelgė fotografiją kitu kampu, tapant tiesiai ant nuotraukų paviršiaus (Moni K. Huber ir Gerhald Richter)²⁷. Žinomiausi dailininkai, kurie jungė fotografija-nuotraukas su tapyba buvo: Randy Hayes²⁸, tapė iš nuotraukų daugelį metų, prieš pradėdamas tapyti ant jų. Jis išmoko anksti, kad kai kurios figūros išraiškos nuotraukose neatsiranda iš vaizduotės, nes jas yra per sunku pamatyti, arba atkreipti dėmesį. Sužinodamas ir sutelkdamas dėmesį, dabar jis tapo ant tinklelio, kuris yra uždėtas ant nuotraukų, kurios yra pakabintos studijoje ant sienos. Šis vaizdavimo būdas yra analogiškas jo atminčiai. Skirtingai nuo Hayes, Terry Turrel²⁹ tik buvo pradėjęs dirbti su nuotraukomis, tapydamas ant jų, bet ne iš jų. Jo vaizdai yra iš dalies yra sukurti iš prisiminimų apie vaikystę. Akivaizdu, jog praktiniu lygiu jo tapyti paviršiai primena senos mašinos rėmus ir karkasus. Nuotraukų pridėjimas prie šitokio mišinio turi akivaizdžių pranašumų. Mažos nuotraukų detalės išsivysto iš nutapyto paveikslo, kad būtų galima sufokusuoti atmintį. Dar vienas dailininkas, kuris sujungė fotografiją ir tapybą kurdamas miesto peizažus, pastatus, gatves yra Marc Lüders³⁰. Jis sujungia tapybą ir fotografiją, kad sukurtų sudėtingą tikrovės ir iliuzijos sąveiką. Savo darbų kolekcijoje, Lüders dažniausiai fotografuoja labiau apleistas, atokesnes vietas kaip: statybvietas, apleistas automobilių stovėjimo aikšteles, retkarčiais pastoracinius kraštovaizdžius. Tada jis tapo žmogaus figūras, kurias įkelia

tiesiai į nufotografuotą sceną. Šios figūros atsiranda iš fotografijų, kurių išsilaisvinimas iš perpildytų miesto gyvenamųjų gatvių kampų, pėsčiųjų takų ir šaligatvių- ir tai paaikškina save sugeriančia poziciją. Lüder išmeta šias figūras iš savo miesto erdvės ir nuveda į naują kontekstą. Visa tai priklauso nuo fotografijos paveldėjimo tendencijos padaryti kiekvieną vaizdą tikėtiną.

²⁷Gerhard Richter, „22.1.2000 [Florence]“, aliejus ant spalvotos nuotraukos. 12 x 12 cm., 2000 m.

---

²⁷Gerhard Richter, „22.1.2000 [Florence] oil on coloured photograph, 12 x 12 cm., 2000, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: <https://www.gerhard-richter.com/en/art/overpainted-photographs/florence-78/2212000-florence-13786/?p=1>

²⁸ Randy Hayes, „Pass christian and Kyoto“, aliejus ant nuotraukų, 2012 m.

²⁹ Terry Turrell, „Terrace“, aliejus ant medinės lentos. 2001 m.

---

²⁸ Randy Hayes, „Pass christian and Kyoto“, oil on pictures. 2012. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: <http://www.randyhayes.net/#/sir-james-condi/>

²⁹ Terry Turrell, „Terrace“, oil and enamel on wooden panel. 2001. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: <https://www.incollect.com/listings/folk-art/paintings/terry-turrell-terrace-115877>

³⁰ Marc Lüders, „Figuren 1993“, aliejus ant nuotraukos, 9 x 13 cm. 1993 m.

---

³⁰ Marc Lüders, „Figuren 1993“, oil on picture, 9 x 13 cm. 1993. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: http://www.marclueders.de/figuren-1993/#0-93-1_web-600x411

VIII. KŪRYBINIŲ DARBŲ REALIZAVIMAS

Mane sužavėjo amerikiečių dailininko Matt Lombard fotografijos – tapybos – skaitmeninio koliažo darbai, todėl jį pasirinkau kaip dailininką, kuris turėjo įtakos kūrybinių darbų kolekcijos kurimui. Jo darbai yra intensyvūs ir skausmingi. Matome supjaustytus kūnus, kuriems trūksta kojų, uždengti mirusiųjų veidai, kurie slepia agoniją. „Jų kūnai lieka ramūs, bet jų žaizdos šaukia. Dauguma pavaizduotų aukų atrodo įkalinti atrodo kaip Jeffrey Dahmer`'s Temple of Power. Karalystė kurią valdo grobuonis, kuris prailgina aukų kančias, kurių sielos yra užstrigusios mūsų pasaulyje“³¹. Tokie darbai, kaip: „Cain and Abel II“, „Madonna with Child“. Juose jis meistriškai perteikia nuotaiką, darbuose dominuoja monochrominės spalvos, puikiai sujungtos tapybos ir fotografijos technikos. Dar vienas amerikiečių dailininkas kuris įkvėpė mane naudotis kompiuterinėmis programomis, eksperimentuoti su įvairiais technikos būdais yra iliustratorius Ben Templesmith. Jo darbams būdinga tamsios atmosferos vaizdavimas, naudodamas kompiuterines programas, įvairių tekstūrų nuotraukas jis sukuria gan niūrius, košmariškus atvaizdus. Įkvėptas šitų dviejų dailininkų darbų, sukuriu pirmąjį darbą naudodamas Šiaulių miesto aplinkos fotografijas, t.y. bulvaras, apleisti pastatai ir t.t. Pirmasis darbas pavadintas „Anapus gyvenimo“. Fotografija, koliažas, akrilas. 100 x 80. 2017. (nr. 1). Vaizduojamas apleistas Frenkelio gamyklos griuvėsiai. Šituo darbu norėjau suteikti Šiaulių miestui niūrumo, tamsos, perteikti mirties ir tuštumo jausmą. Toliau tęsiu tolimesnius ieškojimus ir dar sukuriu tris darbus (2, 3, 4), „Bulvaras į nebūtį“. Fotografija, koliažas, akrilas. 100 x 80. 2017 m. Darbose jungdamas fotografija, skaitmeninį montażą ir tapybą sukuriu tris kūrinis, kuriuose bandau paversti Šiaulių miesto bulvarą į tamsaus paralelinio pasaulio aplinką, į kurią ateinama pro senuosius kapinių vartus.

---

³¹ Vasily Konstantin, NYC, 2007, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 18 d.], prieiga internete: <http://www.mattlombard.com/bio.htm> [versta darbo autoriaus]

IX. DARBO EIGA

Surinkęs apie trisdešimt nuotraukų apie Šiaulių miestą, pastatus, apleistas erdves, sienų tekstūras, įvairius užsilikusius užrašus ant sienų, pradėtu eksperimentuoti naudodamas „photoshop“ programą (priedas 1) .

Analizuodamas Matt lombard ir Ben Templesmith darbus, bandau kurti vaizdus, naudoti įvairaus dydžio teptukus, surinktą tekstūrų medžiagą. Naudodamas „Photoshop“ programą, susikuriu naują sluoksnį (new layer) ir išsirinkęs norimą tekstūrą naudoju ją kaip darbo pagrindą. (1 pav.). Šiuo atveju naudoju kapinių trinkelių nuotrauką, kuri yra transformuota į monochrominę spalvą, jog tolimesnėje darbo proceso eigoje būtų lengviau naudoti ryškumą. Sekančiame žingsnyje jau ant parengto pagrindo uždėtu fotografijas (kapinių vartai ir pastatas bulvare), kompiuterinės programos pagalba naudoju multiplikavimo įrankį, kuris sujungia su pagrindo sluoksniu ir padaro jį permatomą (2 pav.). Sujungęs šias dvi dalis, tęsiu tolimesnį darbą. Nepamirštu nustatyti kūrinio ryškumo ir spalvinės gamos, naudodamas ryškumo ir kontrasto įrankį (brighness and contrast). Sekančio etapo metu, renkuosi teptuko tipą ir kompoziciškai bandau uždėti ant vaizdo, išsirenku kairėje pusėje esančiame įrankių lentelėje teptuką (brush) ir tada ieškau tinkamos tekstūros. Šiuo atveju naudoju tvoros, tušo dėmių ir suskirdusios žemės tekstūras (3 pav.). Taip pat pasirinkęs baltą spalvą uždėtu dar papildomų detalių, jog darbas atrodytų labiau turintis senumo išvaizdą. Toliau paspaudęs pasirinktį šešėliai ir išryškinimai (shadows/highlights), tamsinu darbo išvaizdą, jog nebūtų per daug vienodos spalvos. Užbaigęs kūrinį spaudžiu „flatter image“, su šiuo įrankiu sujungiu visu sluoksnius (layers) į vieną bendrą sluoksnį. Tada pasirenku „image – adjustments – hue/saturation“ (4 pav.), šių nustatymų pagalba, galiu suteikti daugiau atspalvių, išryškinti šešėlius. (5 pav.) Užbaigtas skaitmeninis darbo variantas, jis yra spausdinamas ant 100 x 80 ant putų plokštės. Pirmo ir antro magistro pusmečio metu sukūriau apie dešimt darbų (6, 7, 8, 9 pav.), kurie įtakojo galutinių kūrybos rezultata, tik jie buvo atmesti dėl spalvinio pasirinkimo, galutinio varianto atlikimo. Praeitų darbų tema buvo „Apleistos miesto erdvės“, kurioje bandžiau ieškoti, analizuoti apleistų pastatų atsiradimo priežastis, kokią įtaką tokios erdvės turi kūrybai ir ar jos gali būti kaip įkvėpimo šaltinis.

Pateikiu surinktą informaciją, kurios pagalba buvo sukurta darbų kolekcija (priedas 3). Fotografuodamas Šiaulių miestą, pasirinkau vietas, kurios

yra apleistos, apgriuvusios, didelį dėmesį skyriau detalėms, kaip užrašai, jog matytūsi pastato langai. Objektus pasirinkau tokius, kaip Frenkelio apleista, gamykla, parke esantis nebenaudojamas stadionas, karuselės, senųjų kapinių vartai (3 priedas).

X. KOLEKCIJOS ANALIZĖ

Magistro darbui pateikiama dešimties darbų kolekcija, kurios tema „Miesto studija“. Darbuose yra perteikiamas Šiaulių miestas, suteikiama jam depresijos, melancholijos nuotaiką, labiau išryškinama apleistų miesto pastatų išvaizda, norima parodyti, jog maišant skaitmenines technologijas galima sukurti gan depresyvos atmosferos kūrinį. Darbams atlikti naudojama fotografijos ir skaitmeninio koliažo ir akrilinės tapybos elementus. Skaitmeniniai darbai yra atspausdinami ant 100 x 80 cm. plokščių. Didelis dėmesys yra skiriamas tekstūroms ir jų sujungimui su miesto nuotraukomis. Darbų spalvinis variantas yra pasirinktas monochrominis. Kolekcija buvo sukurta remiantis foto menininkų, tapytojų darbais, analizuojant fotografijos ir tapybos istorijos aspektus susijusius urbanistiniu peizažu, miesto architektūros detalių perteikimu. Didžiausią įtaką kolekcijos kūrimui turėjo Aleksandro Ostašneko, Vytauto Pletkaus, Matt Lombard ir Ben Templesmith darbai, kuriuose vaizduojami miesto vaizdai, vyrauja depresyvi nuotaika. Ieškant dailininkų, atkreipiau dėmesį į tai, jog būtų naudojama daugiau negu viena technika, t. y. fotografija jungiama su tapyba. Savo kolekcijoje siečiau sukurti miesto, kuriame pilna skausmo, mirties nuojautos, neigiamų emocijų iliuziją. Tame mieste žmonės tėra tik dulkės ir pelenai.

XI. IŠVADOS

Magistro baigiamojo projekto tema: „Miesto studija“, sukurta dešimties darbų kolekcija, kuri perteikia Šiaulių miesto aplinką. Darbai atlikti manipuluojant nuotraukomis. Darbai atlikti jungiant fotografijas su kompiuterine programa „photoshop“ ir taip sukuriami nauji vaizdai, kurie atspausdinti ant 100 x70 cm. Putų plokštės. Darbuose vaizduojami Šiaulių miesto pastatai, architektūrinės detalės, apleistos erdvės, kurios yra transformuotos į niūrios atmosferos pasaulį, pilną nerimo, nevilties, paslaptingos melancholijos. Erdvės, kurios tapo sąsaja su gyvųjų ir mirusiųjų pasaulių susikirtimo vietomis. Pirmojoje tyrimo dalyje (Apleistos miesto erdvės visuomenės akimis) yra analizuojama apleistų miesto erdvių atsiradimo priežastys. Tyrimo tikslas yra surinkti informaciją apie apleistų miesto erdvių atsiradimą, kokios priežastys įtakojo jų atsiradimą. Informacija surenkama ieškant internetiniuose straipsniuose, skaitant urbanistinės antropologijos ištraukas, bei renkant vaizdinę medžiagą, kuri šiuo atveju yra nuotraukos. Dar kartą paminėsiu antropologo Maxim A. Kudryashov citatą apie apleistų miesto erdvių atsiradimo priežastis: „ (1) karo veiksmai, (2) ekologinės ir gamtinės nelaimės, (3) pablogėjusios ekonominės sąlygos, kurios palaiko miesto egzistavimą.“. Antrojoje tyrimo dalyje (Meninio tyrimo analizė) analizuojama fotografijos ir tapybos įtaka viena kitai. Pradedant nuo fotografijos atsiradimo ir vystymosi, aptariamas svarbiausia tyrimo dalis, tai miesto peizažų atsiradimas, priežastys kurios padėjo vystytis šitam žanrui. Analizuojama fotografijos ir tapybos susijungimo aspektai. Surinkta informacija ir vaizdinė medžiaga (dailininkų, kurie naudojo abi technikas), kuri naudojama kaip pagrindas kuriant galutinius darbus. Didžiausią dėmesį renkant informaciją tyrimui skyriau fotografijos istorijai, miesto peizažų pagrindiniams bruožams, bei tapybos aspektams. Išanalizavęs surinktą medžiagą, priėmiau išvadą, jog galima teigti, kad tapybos jungimas su fotografija padarė kūrybinės įtakos dailininkams, tik iš surinktų žinių skaitant, ieškant informacijos toks fotografijos ir tapybos jungimas į vieną bendrą kūrinį nėra labai dažnas, populiarus.

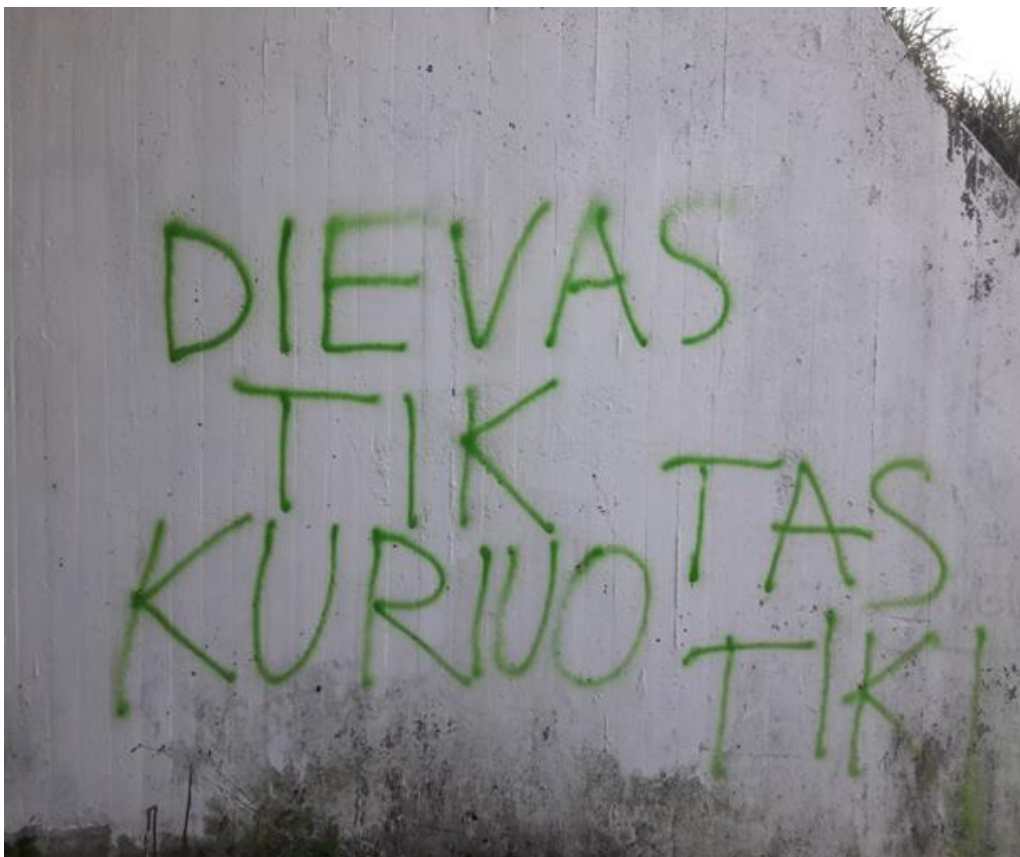
XII. LITERATŪRA

1. Maxim A. Kudryashov „Urban Abandonments: An Anthropological View“, p. 2, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. Prieiga internete:
https://www.hse.ru/data/2012/02/03/1262831107/Kudryashov_-_Urban_Abandonments.pdf.
2. Liucijus Dringelis „Lietuvos miestai, miesteliai ir kaimai: jų urbanistinių ir demografinių pokyčių įtaka šalies kraštovaizdžio erdvinės struktūros savitumui“, p. 1, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. Prieiga internete:
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3846/20297955.2013.869884?journalCode=ttpa20>
3. Maxim A. Kudryashov „Urban Abandonments: An Anthropological View“, p. 2, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. Prieiga internete:
https://www.hse.ru/data/2012/02/03/1262831107/Kudryashov_-_Urban_Abandonments.pdf
4. Maxim A. Kudryashov „Urban Abandonments: An Anthropological View“, p. 2 [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.]. Prieiga internete:
https://www.hse.ru/data/2012/02/03/1262831107/Kudryashov_-_Urban_Abandonments.pdf
5. Aleksandras Ostašnekovas „Mano miestas“, p. 10, Šiaulių nevyriausybinių organizacijų konfederacija, Šiauliai 2006 m.
6. Aleksandras Ostašnekovas „Mano miestas“, p. 13, Šiaulių nevyriausybinių organizacijų konfederacija, Šiauliai 2006 m.
7. R. Maleckas „, Fotografika“, p. 10, Arx Baltica, 2008 m.
8. V. Pletkus, Straipsnis iš „Parodoje – fotografijos iš nepraėjusios praeities“, „Kauno diena“, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.], internetinė prieiga: <http://kauno.diena.lt/naujienos/klaipe/menas-ir-pramogos/parodoje-fotografijos-nepraejusios-praeities-798672>
9. Matt Lombard „Dementia“ fotomontažas, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.]. Prieiga internete: <http://www.theunscene.org/matt-lombard/>

10. Matt Lombard, Biography, 2014 m. [interaktyvus], [versta darbo autorias], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.]. Prieiga internete: <http://www.mattlombard.com/bio.htm>.
11. Ben Templesmith, „Fell“, photography, acrylics, 2008. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 15 d.], prieiga internete: <http://bentemplesmith.blogspot.lt/2009/>
12. Camera obscura: Lietuvos fotografijos istorija 1839-1945, M. Matulytė (2016), Vilniaus dailės akademijos leidykla. 86 p.
13. Gerhald Richter, „22.1.2000 [Florence] oil on coloured photograph, 12 x 12 cm., 2000, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: <https://www.gerhard-richter.com/en/art/overpainted-photographs/florence-78/2212000-florence-13786/?p=1>
14. Randy Hayes, „Pass christian and Kyoto“, oil on pictures. 2012. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: <http://www.randyhayes.net/#/sir-james-condi/>
15. Terry Turrell, „Terrace“, oil and enamel on wooden panel. 2001. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: <https://www.incollect.com/listings/folk-art/paintings/terry-turrell-terrace-115877>
16. Marc Lüders , „Figuren 1993“, oil on picture, 9 x 13 cm. 1993. [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 26 d.]. Prieiga internete: http://www.marclueders.de/figuren-1993/#0-93-1_web-600x411
17. Vasily Konstantin, NYC, 2007, [interaktyvus], [žiūrėta 2017 m. gruodžio 18 d.], prieiga internete: <http://www.mattlombard.com/bio.htm> [versta darbo autorias].

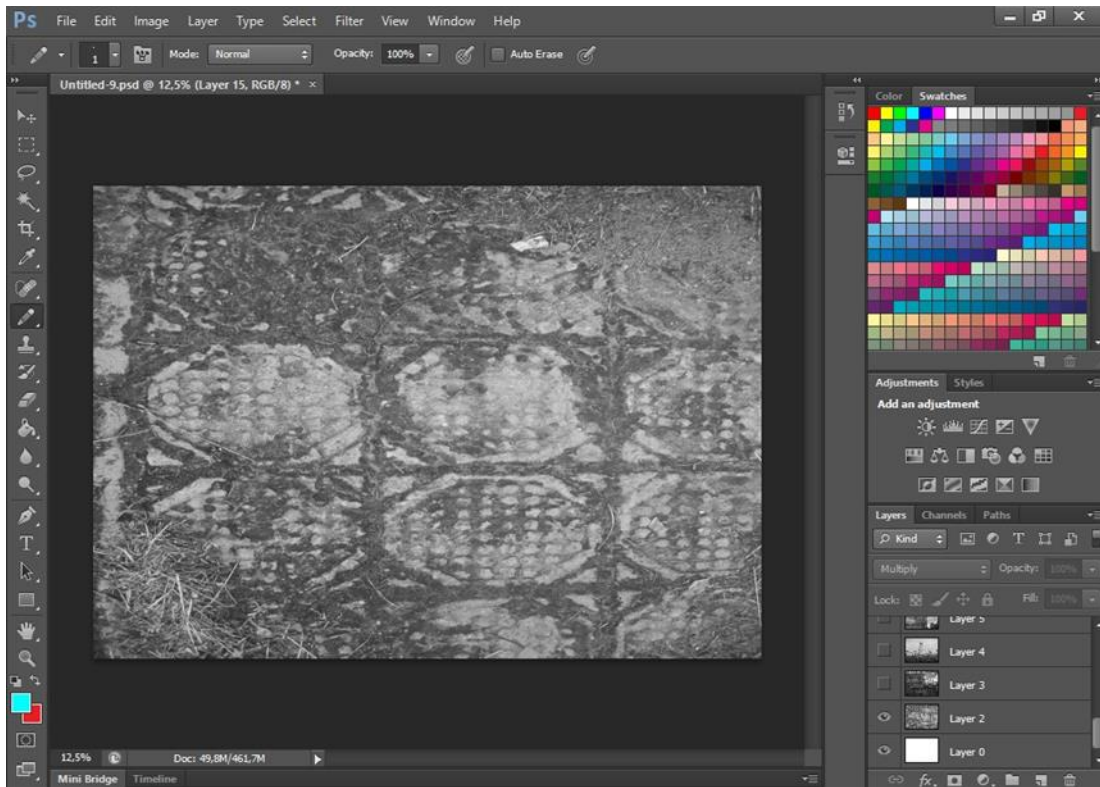
XIII. PRIEDAI

1. TEKSTŪROS

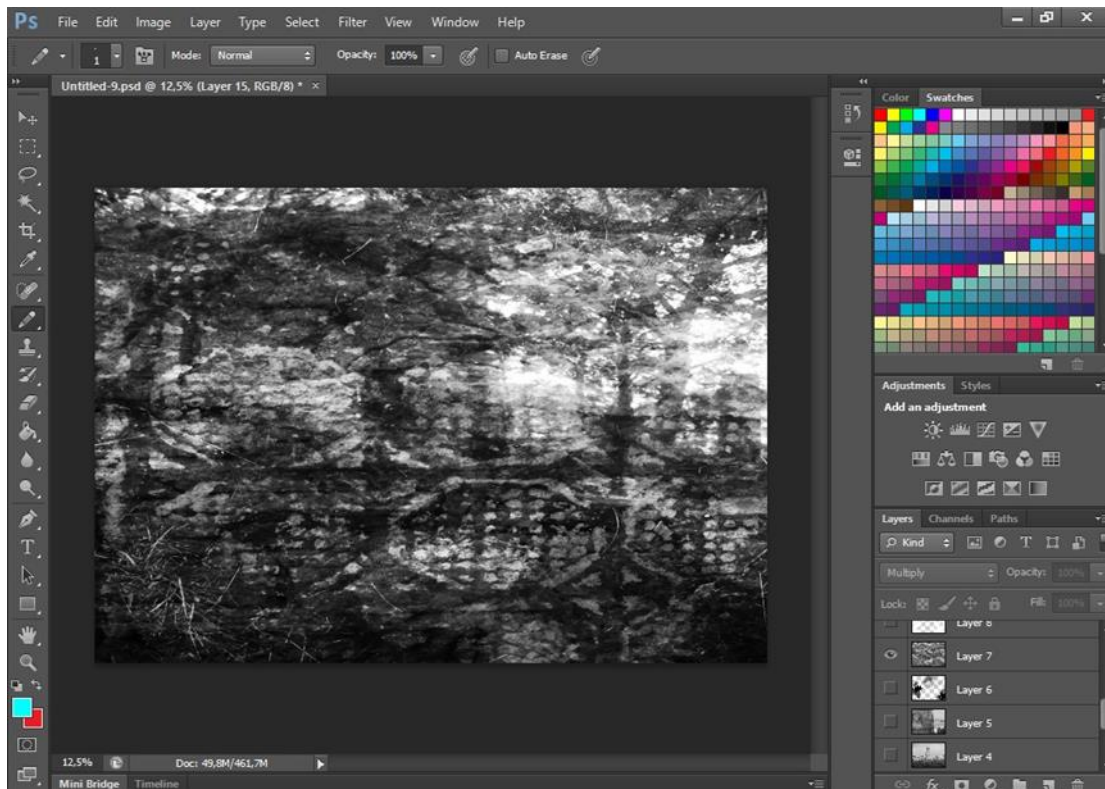

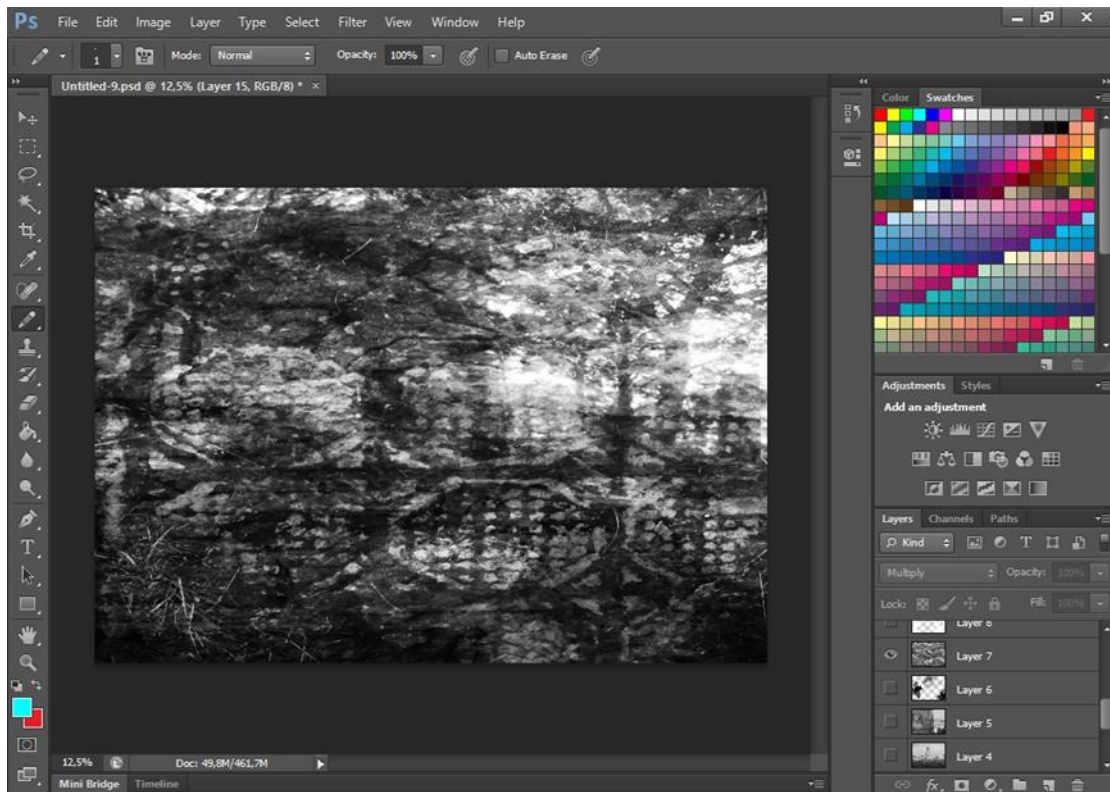
2. DARBO EIGA

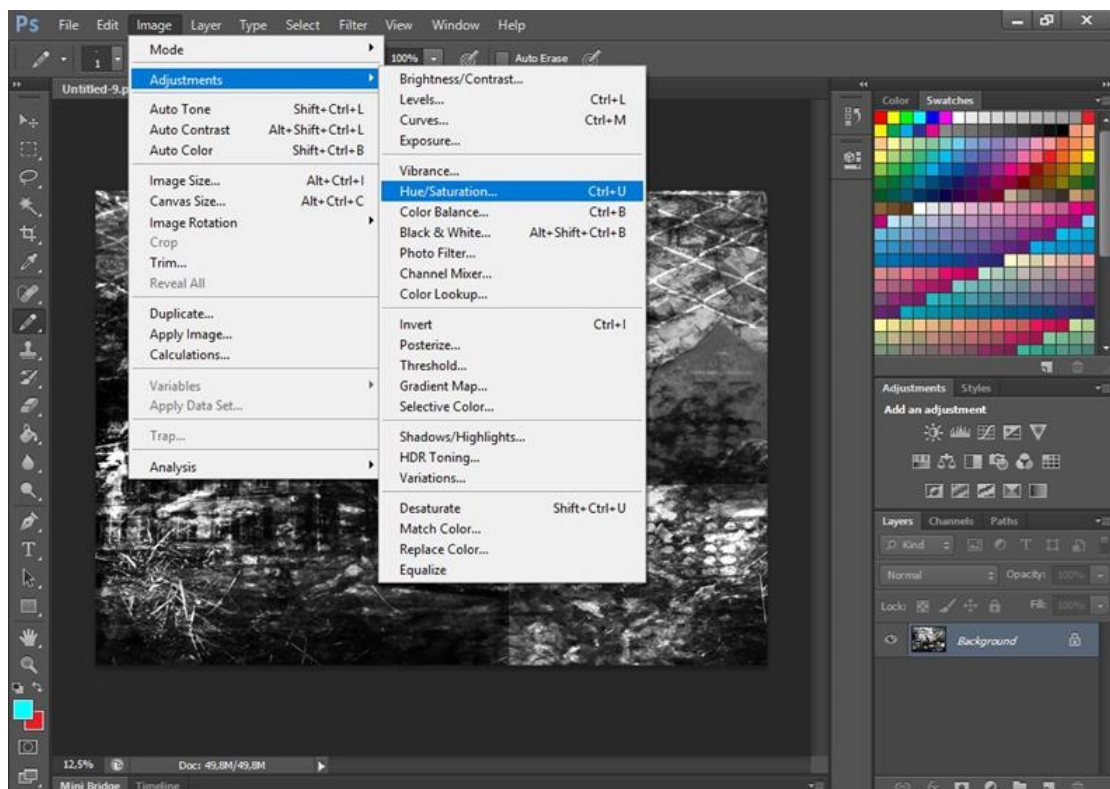
(1 pav.)

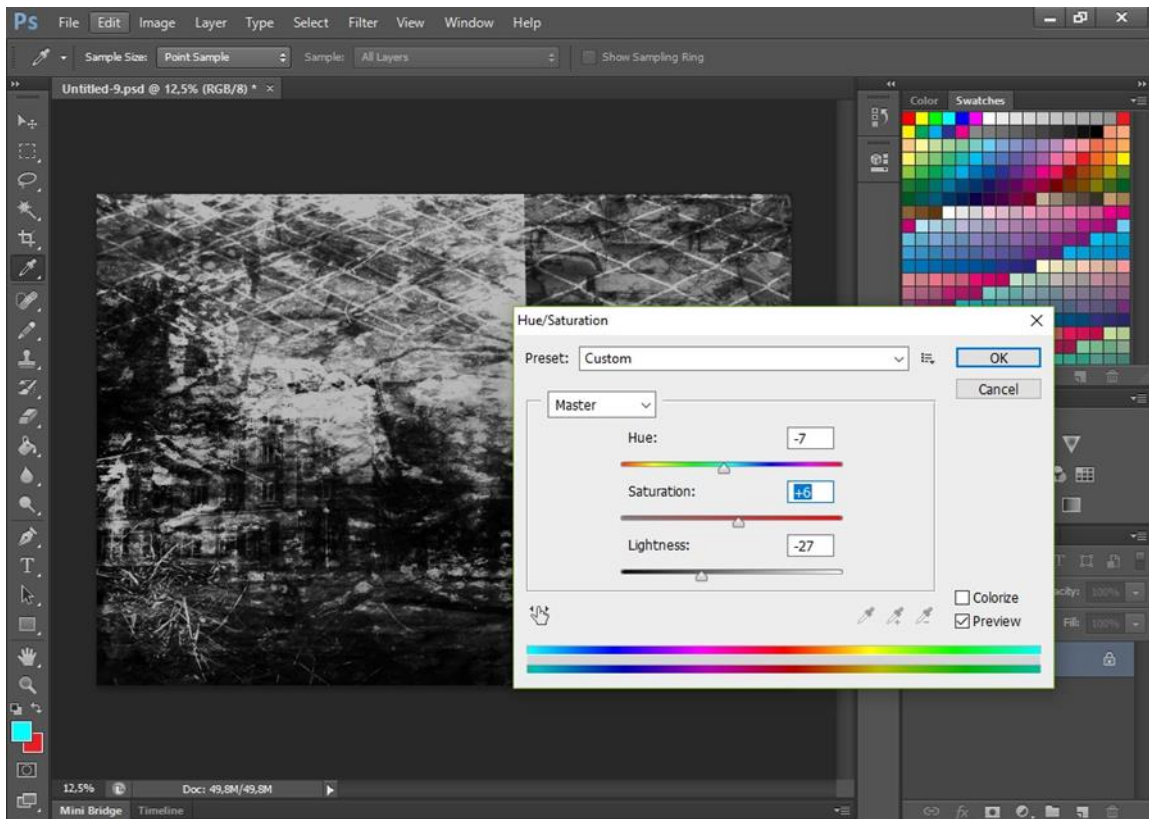
(2 pav.)

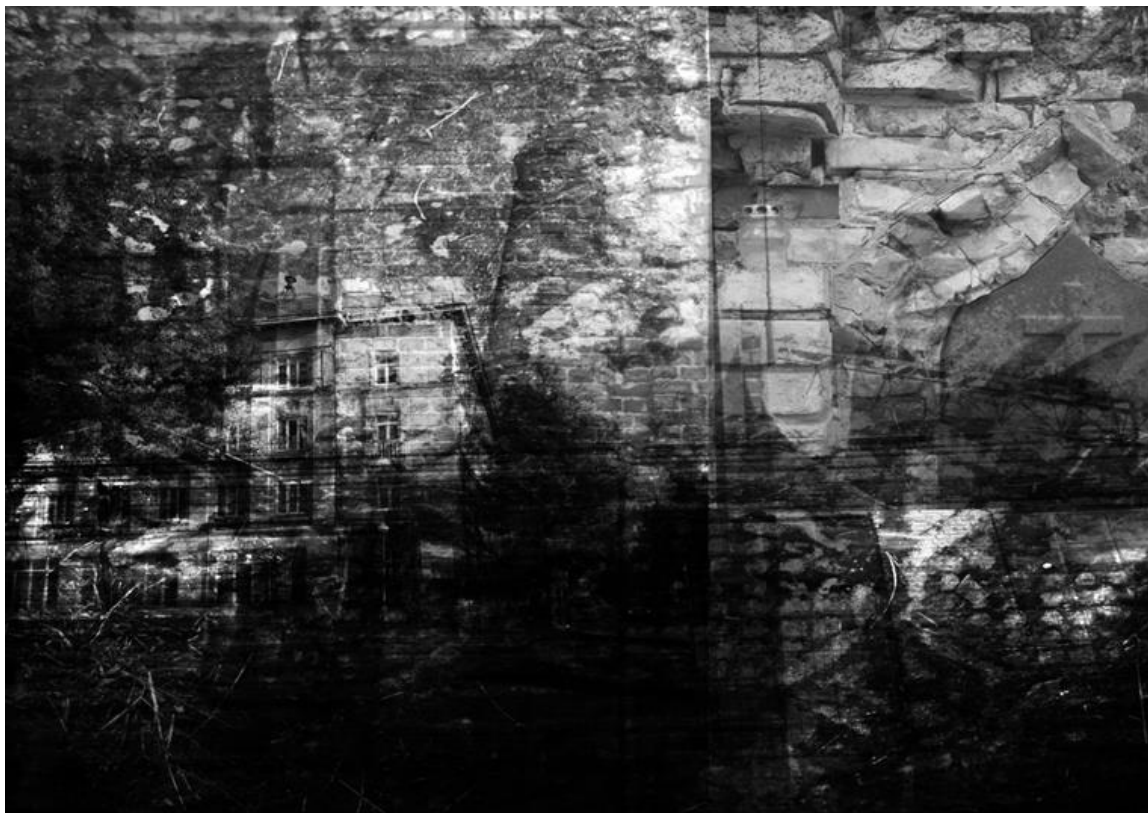
(3 pav.)

(4 pav.)

(5 pav.)

(6 pav.)

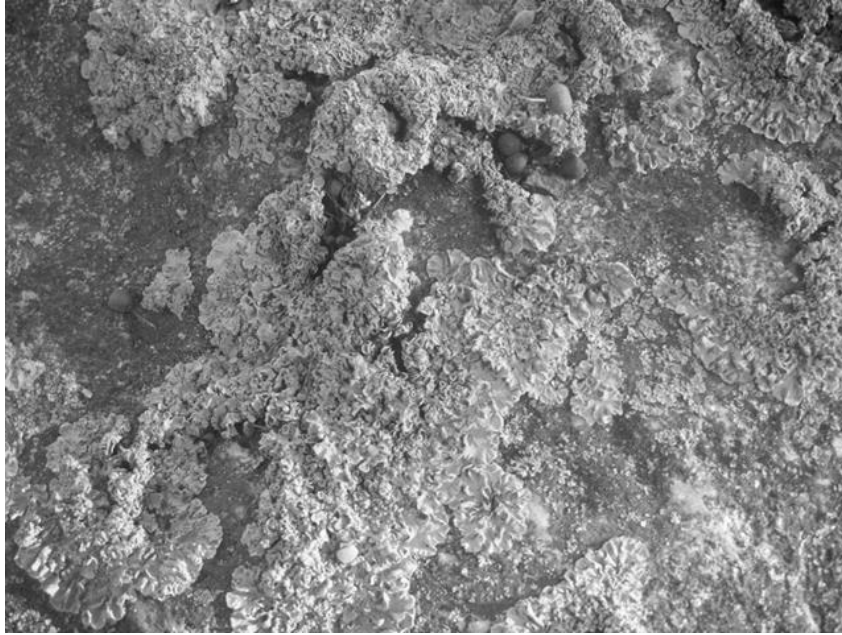
3. NAUDOTOS FOTOGRAFIJOS

Frenkelio gamykla. Fotografija. 2016 m.

Senujų kapinių vartai. Fotografija. 2016 m.

Nežinomas kapas. Senosios kapinės. 2017 m.

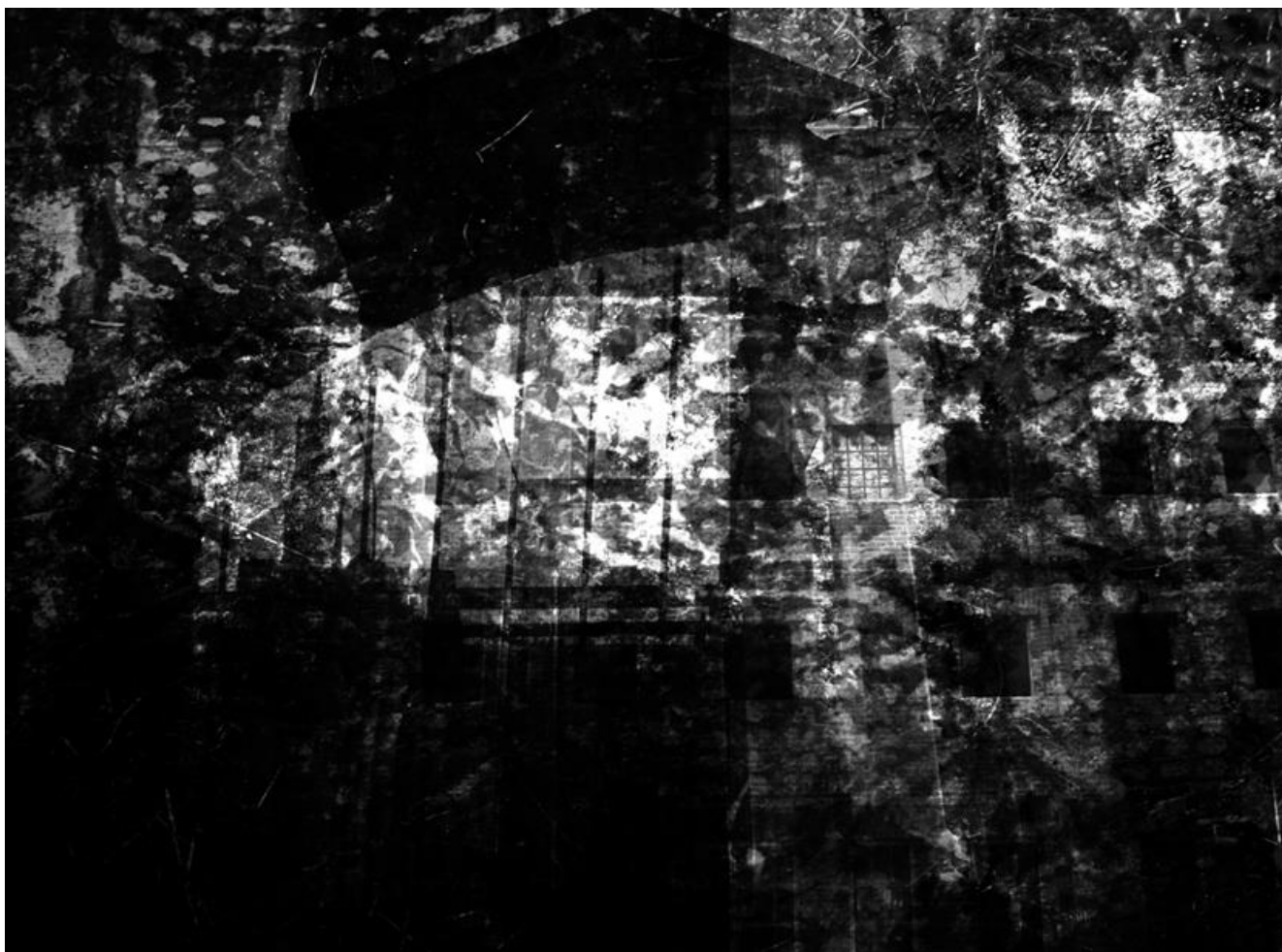

Šiaulių bulvaro dalis. Fotografija. 2017 m.

Frenkelio gamyklos kaminas. Fotografija. 2017 m.

4. DARBŲ KOLEKCIJA

„Anapus Gyvenimo“. Fotografija, koliažas. 2017 m.

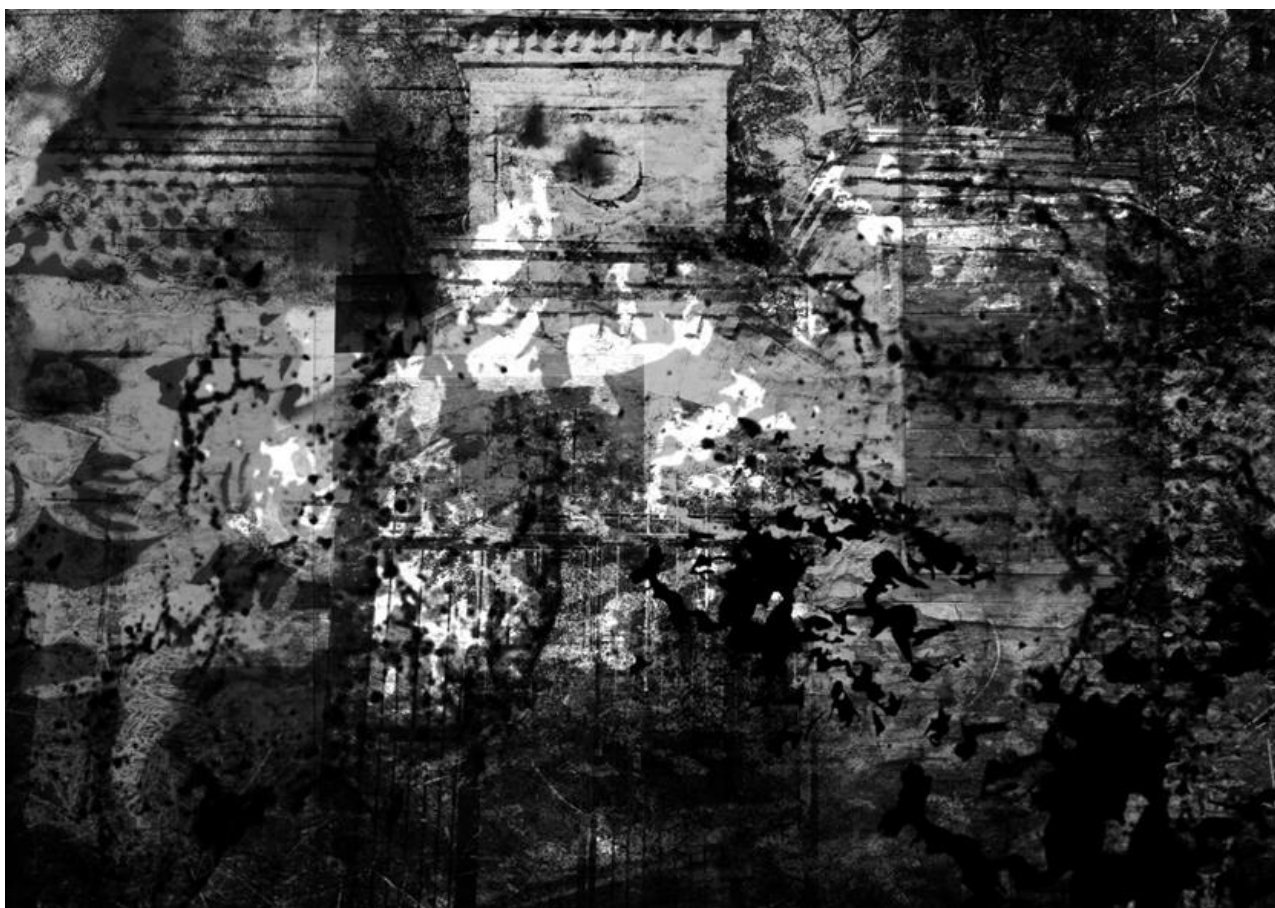

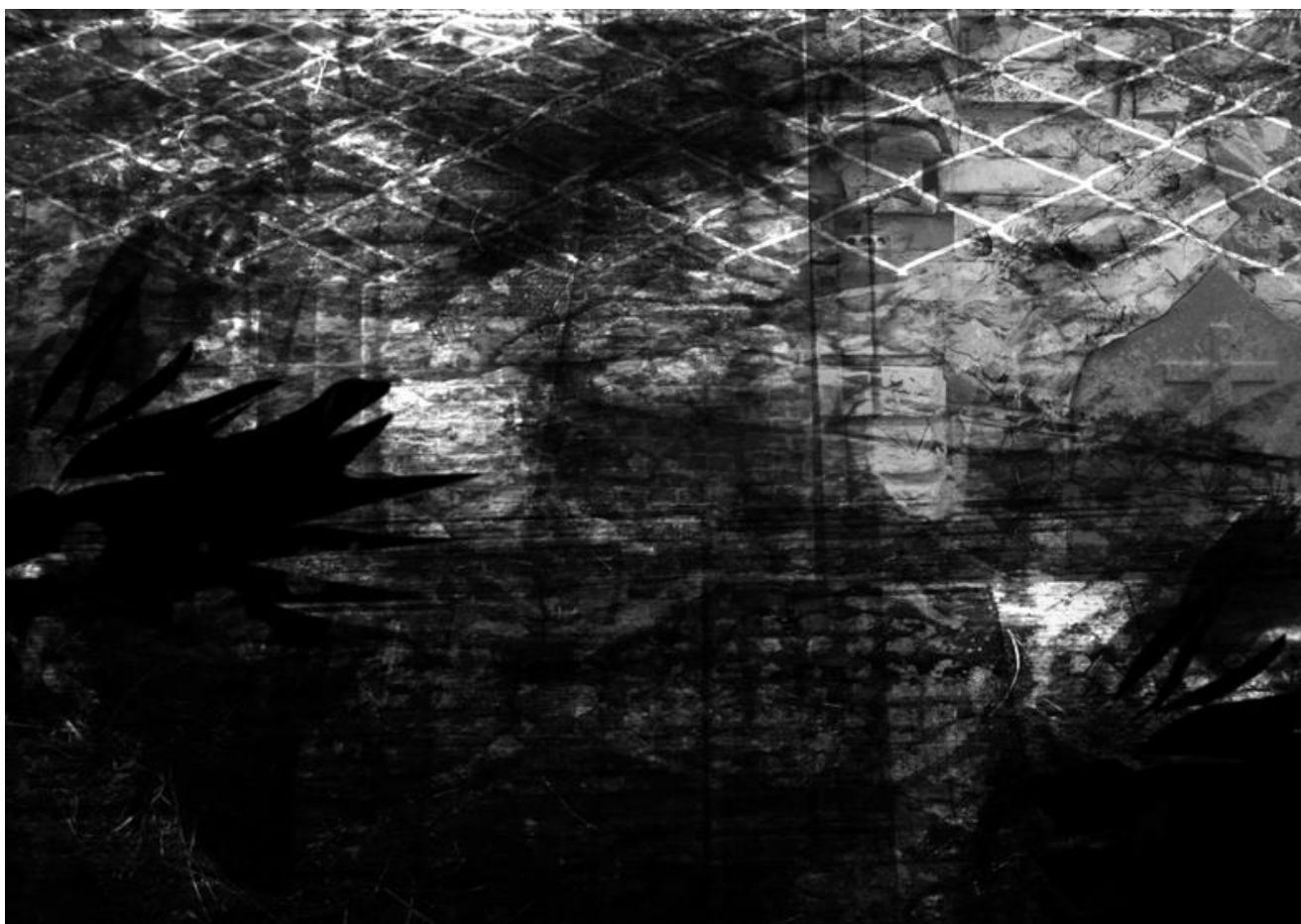
„Bulvaras ģ nebūtġ“. Fotografija, koliaāas. 2017 m.

„Bulvaras ģ nebūtġ“. Fotografija, koliažas. 2017 m.

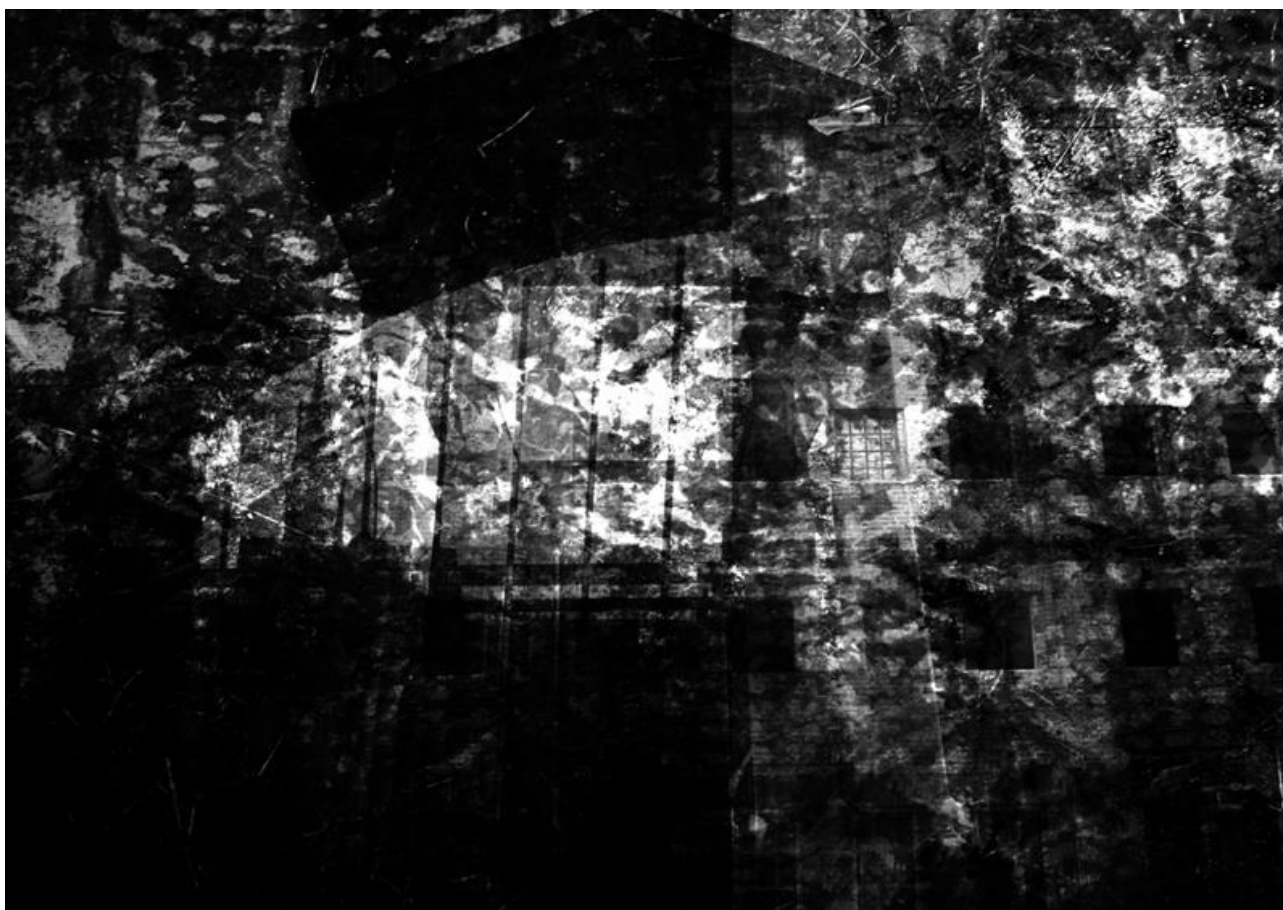
„Bulvaras ģ nebūtģ“. Fotografija, koliažas. 2017 m.

„Pamirštasis“, fotografija, koliažas. 2017 m.

„Pamirštasis“, fotografija, koliažas. 2017 m.

„Pamirštasis“, fotografija, koliažas. 2017 m.

„Pamirštasis“, fotografija, kolažas. 2017 m.

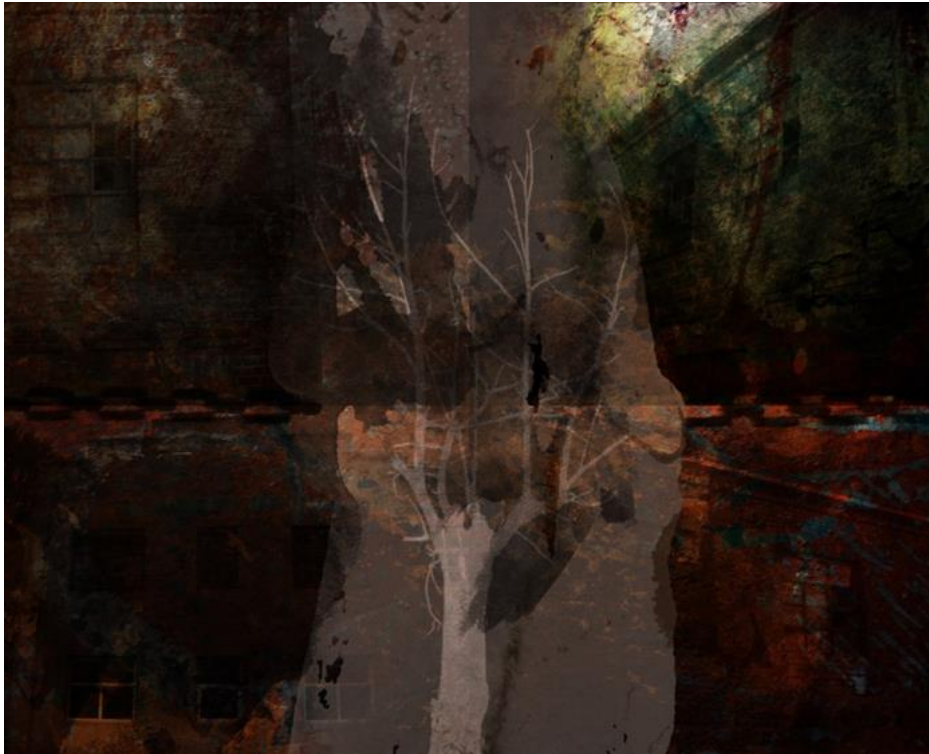
„Pamirštasis“, fotografija, koliažas. 2017 m.

„Pamirštasis“, fotografija, koliažas. 2017 m.

5. KITI DARBAI

(6 pav.)

(7 pav.)

(8 pav.)

(9 pav.)

XIV. KOMPAKTINIS DISKAS